

# VRE - vårdhygienisk rekommendation, Hälso- och sjukvård Region Gävleborg

## Innehåll

|         |                                                                              |   |
|---------|------------------------------------------------------------------------------|---|
| 1.      | Syfte och omfattning .....                                                   | 1 |
| 2.      | Allmänt .....                                                                | 1 |
| 3.      | Ansvar och roller .....                                                      | 2 |
| 4.      | Beskrivning .....                                                            | 2 |
| 4.1.    | Nyupptäckt bärarskap .....                                                   | 2 |
| 4.2.    | Uppföljning .....                                                            | 2 |
| 4.3.    | Avskrivning .....                                                            | 3 |
| 4.4.    | Smittspårning .....                                                          | 3 |
| 4.4.1.  | Högre grad av smittsamhet .....                                              | 3 |
| 4.4.2.  | Lägre grad av smittsamhet .....                                              | 4 |
| 4.5.    | Smittspårning kortvarig vårdtid .....                                        | 4 |
| 4.6.    | Provtagning .....                                                            | 4 |
| 4.7.    | Utbrott .....                                                                | 4 |
| 4.8.    | Vårdavdelning .....                                                          | 5 |
| 4.8.1.  | Inför undersökning och behandling: .....                                     | 5 |
| 4.8.2.  | Städning och desinfektion .....                                              | 5 |
| 4.9.    | Dialysenhet .....                                                            | 6 |
| 4.10.   | Mottagning .....                                                             | 6 |
| 4.10.1. | Operation .....                                                              | 6 |
| 4.11.   | Hjälpmiddel och medicinteknisk utrustning .....                              | 6 |
| 4.12.   | Utskrivning .....                                                            | 6 |
| 4.12.1. | Till hemmet med hemtjänst .....                                              | 6 |
| 4.12.2. | Till annan vårdinrättning inklusive särskilt boende och<br>hemsjukvård ..... | 7 |
| 4.13.   | Kommunal boendendeform .....                                                 | 7 |
| 5.      | Plan för kommunikation och implementering .....                              | 7 |
| 6.      | Dokumentinformation .....                                                    | 7 |
| 7.      | Referenser .....                                                             | 7 |
| 8.      | Bilaga 1 .....                                                               | 9 |

## 1. Syfte och omfattning

Syftet med denna rutin är att utifrån smittskyddslagen och patientsäkerhet ge underlag till åtgärder för att begränsa spridning av vancomycinresistenta enterokocker (VRE). Patientens medicinska omhändertagande får inte förhindras eller fördröjas på grund av bärarskap av VRE.

Rutinen omfattar all vård och omsorg i Region Gävleborg.

## 2. Allmänt

Enterokocker är en grupp tarmbakterier som ibland förekommer i sår, urinkatetrar med mera. Mest besvär orsakar det i samband med infektion av främmande material inne i kroppen, till exempel hjärklaffar och proteser. VRE är

enterokocker som är resistent mot Vancomycin, ett viktigt antibiotikum mot just enterokockinfektioner. VRE sprids lätt i sjukhusmiljö då de är, eller kan bli, resistent mot alla kända antibiotika. Detta ger bakterierna en överlevnadsfördel i miljöer där mycket antibiotika används, till exempel på sjukhus.

Infektioner med VRE uppstår framförallt hos svårt sjuka personer som till exempel genomgått kirurgiska ingrepp eller har nedsatt immunförsvar. Smitta sker både i samhället och inom vården. Resor till länder med hög förekomst är en riskfaktor för att smittas. I vården sprids VRE framför allt som kontaktsmitta mellan patienter via förorenade händer, kläder, föremål och ytor och koloniserar sedan mag-tarmkanalen. Risken för smittspridning ökar vid diarré. Det är viktigt att all personal följer gällande hygien- och klädregler, se rutin: [Hygien- och klädregler för personal – Hälso- och sjukvård Region Gävleborg](#).

VRE kan överleva länge i vårdmiljön. Mer allmän information om VRE finns här:

- [Sjukdomsinformation om vancomycinresistenta enterokocker \(VRE\) — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](#)
- [MRB av betydelse för vården - Vårdhandboken \(vardhandboken.se\)](#)

### 3. Ansvar och roller

Verksamhetschefen och vårdenhetschefen/enhetschefen ansvarar för att rutinen är känd och tillämpas inom verksamheten.

Medarbetare ansvarar för att följa rutinen.

## 4. Beskrivning

### 4.1. Nyupptäckt bärarskap

Personal som mottar ett provsvar avseende VRE ansvarar för att direkt förmedla det till behandlande läkare (den som ordinerat och/eller ansvarar för provsvaret), så att nedanstående åtgärder kan initieras.

Behandlande/ansvarig läkare på aktuell enhet – både inom sluten- och öppenvård ska:

- informera patient om provsvar och bärarskap
  - [Smittskyddsblad - Smittskyddsläkarföreningen \(slf.se\)](#)
  - [VRE-Vancomycin resistent enterokocker - information till patienter och närstående \(regiongavleborg.se\)](#)
- smittskyddsanmäla: [VRE - Region Gävleborg \(regiongavleborg.se\)](#)
- journalföra bärarskap av VRE samt märka journalen med varning.
- säkerställa att information om bärarskapet överförs vid byte av vårdform

### 4.2. Uppföljning

Enhet som mottar positivt provsvar ansvarar för att följa upp VRE-bärarskap.

Provtagning av patienten ska ske var tredje månad till dess att patienten har tre negativa provsvar efter varandra. Utskick görs med dessa brevmallar: [Brevmallar - Region Gävleborg \(regiongavleborg.se\)](#)

### 4.3. Avskrivning

Det finns ingen metod för att kunna avgöra om en patient inte längre är bärare av VRE. VRE-bärare är alla patienter som en gång haft VRE-positivt prov, även om patienten senare haft flera negativa prov.

### 4.4. Smittspårning

Smittspårning görs i samband med att en VRE-bärare vårdats på avdelning då smittspridning kan ha skett. Provtagning utförs endast på patienter, aldrig personal eller anhöriga. Patienter som ska provtas är de som har blivit eller kan ha blivit exponerade för smitta:

- patienter som har delat rum
- patienter som har delat toalett/dusch
- patienter som Vårdhygien rekommenderar

I avvaktan på provsvaret vårdas patienten som misstänkt VRE-bärare.

Alla patienter som är aktuella för smittspårning ska listas på smittspårningslista, [Smittspårningslista MRB – Hälso- och sjukvård Region Gävleborg](#).

#### 4.4.1. Högre grad av smittsamhet

VRE-bäraren har **inte** haft tre negativa VRE prov i rad med tre månader emellan varje prov. Screening påbörjas dygnet efter inskrivning av VRE-bäraren och avslutas 7 dagar efter att patienten med VRE-bärarskap har skrivits ut. Innan screening startas ge följande information till Klinisk Mikrobiologi via telefon 026-15 51 25:

- kontaktperson inklusive telefonnummer
- startdatum för smittspårning
- uppskattad provvolym/antal
- uppskattad provtagningsfrekvens
- vilken veckodag veckoscreening utförs – detta i samråd med Klinisk Mikrobiologi
- uppdatera Klinisk Mikrobiologi när slutdatum för smittspårningen finns.

Screening utförs på **samtliga inneliggande patienter** på berörd enhet enligt följande:

- veckoscreening - en gång per vecka (val av dag efter överenskommelse med Klinisk Mikrobiologi)
- vid utskrivning eller flytt till annan enhet
- 7 dagar efter utskrivning, skicka med brev till patienten enligt: [Brevmallar - Region Gävleborg \(regiongavleborg.se\)](#) Kontrollera att detta blir utfört, vid behov skicka påminnelse. Detta görs upp till två gånger.
- Kontakta Vårdhygien (tel. 026-155165) inför avslutning. Screeningen avslutas med en veckoscreening, minst 7 dagar efter att VRE-bäraren har skrivits ut.

Alla patienter som provtas i screeningen ska skrivas upp på en smittspårningslista.  
[Smittspårningslista MRB – Hälso- och sjukvård Region Gävleborg.](#)

#### 4.4.2. Lägre grad av smittsamhet

VRE-bäraren har haft tre negativa VRE prov i rad med minst tre månader emellan varje prov. Undantag på dialysenhet [se 4.9](#)

Screening görs **enbart** på den inlagda VRE-bäraren:

- vid inskrivning
- veckoscreening - en gång i veckan
- vid utskrivning eller flytt till annan enhet

Om något av VRE proven är positiva blir patienten klassad som högggradigt smittsam och enheten ska snarast kontakta Vårdhygien som tar ställning till handläggning.

#### 4.5. Smittspårning kortvarig vårdtid

När en känd VRE-bärare vårdas kortare tid än ett dygn på vårdavdelning behöver inte smittspårning ske om Vårdhygien kontaktas (tel. 026-155165) och följande förutsättningar är uppfyllda:

- VRE-bäraren vårdas på enkelrum med egen toalett och egen dusch
- basala hygienrutiner följs noggrant
- hantering av material och hjälpmedel sker enligt vårdhygieniska rekommendationer
- städning och desinfektion utförs korrekt enligt de rekommendationer som finns. [Desinfektion och städning vid smittsamma sjukdomar Hälso- och sjukvård Region Gävleborg](#)

#### 4.6. Provtagning

Provtagning utförs med pinnprov från rektum. Länk till provtagningsanvisningar Klinisk Mikrobiologi. [Provtagningsanvisning Multiresistenta bakterier MRB - Hälso- och sjukvård Region Gävleborg](#)

#### 4.7. Utbrott

För att stoppa smittspridning behöver alla yrkeskategorier ta sitt ansvar att nedanstående punkter efterföljs:

- god följsamhet till basala hygienrutiner: [Hygien- och klädregler för personal – Hälso- och sjukvård Region Gävleborg](#)
- noggrann handhygien hos patienter och besökare
- begränsa antalet personal som går in till patienten. Samma personal kan göra flera arbetsuppgifter då personalen befinner sig inne hos patienten.
- utökad noggrann mekanisk gnuggning av alla patientnära ytor samt all apparatur/hjälpmiddel som patienten tar på, sitter på mm.

- korrekt slutstädning och slutdesinfektion av alla vårdplatser och hygienutrymmen med gnuggning när patient skrivs ut eller flyttas
- smittspårning i samråd med Vårdhygien (tel.026-155165)

#### 4.8. Vårdavdelning

Vårdhygien kontaktas (tel. 026-155165) när VRE-bärare läggs in på vårdavdelning. Samt utför nedanstående:

- aktivera VRE-städ genom att [kontakta Service-support](#) (tel. 026-153000)
- kontrollodling av känd VRE-bärare vid inläggning
- screening sker enligt [punkt 4.4](#) utifrån smittsamhetsgrad
- patient vårdas i enkelrum med egen toalett/dusch, toastol på rummet eller uppmärkt toalett i korridor
- begränsa mängden förbrukningsmaterial som förvaras i rummet
- patienten ska i möjligaste mån vistas på rummet
- patienten ska äta på sitt rum
- säkerställ att patienten har god handhygien
- besökande ska informeras om god handhygien
- kom ihåg att avsluta VRE-städ 14 dagar efter att VRE-bärare skrivits ut genom att [kontakta Service-support](#)

##### 4.8.1. Inför undersökning och behandling:

- mottagande enhet meddelas
- patienten ska byta till rena kläder och desinfektera sina händer
- sår ska vara täckt med rent förband och urin-/stomipåse ska vara tömd eller bytt
- innan patient lämnar vådrummet/avdelningen ska sängen vara renbäddad och avtorkad med ytdesinfektion (med tensid, rengörande effekt)

##### 4.8.2. Städning och desinfektion

När VRE-bärare (oavsett grad av smittsamhet) vårdas eller upptäcks på vårdavdelning ska lokalvården utföra följande vid ordinarie städtillfälle:

- Sedvanlig rengöring
- Ytdesinfektion på samtliga tagytor([Bilaga 1](#)) i våldsalar och behandlingsrum när dessa har torkat efter rengöring.
- Rengöring och desinfektion av delade toaletter var 3:e timme dagtid.

Detta ska fortsätta 14 dagar efter att den sista VRE-bäraren har skrivits ut. Kontakta servicesupport för beställning och vid avslut av VRE- städning och desinfektion: [Beställning - Lokalvård \(lg.se\)](#)

Utöver lokalvårdens städning och desinfektion utförs nedanstående punkter av vårdpersonal på berörd enhet:

- Dagtid utförs desinfektion med ytdesinfektion (med tensid, rengörande effekt) på patientnära ytor i vårdssalar, exempelvis sängbord, sänggrindar och lampa.
- Nattetid används ytdesinfektion på samtliga tagytor, förtydligande av tagytor, [se Bilaga 1](#). Detta ska utföras var tredje timme på toaletter som används av mer än en patient.

#### 4.9. Dialysenhet

Patienter som en gång diagnostiserad med VRE ska vårdas på isoleringssal på dialysenhet, även de som provtagits negativt tre gånger.

#### 4.10. Mottagning

Tänk på följande vid mottagande av patient med VRE:

- Patienten tas direkt in på mottagningsrummet.
- Patienten ska desinfektera sina händer.
- Efter besöket ska brits, tagytor och eventuell utrustning/material desinfekteras.
- Efter besöket ska patienten direkt transporteras därifrån. Ej tillåtet att låta patienten vänta i allmänna utrymmen t.ex. korridor, väntrum.

##### 4.10.1. Operation

Patient ska vårdas på enkelrum före och efter operation.

#### 4.11. Hjälpmedel och medicinteknisk utrustning

Hjälpmedel t.ex. gåbord, rullstolar, rullatorer ska vara patientbundna. Innan hjälpmedlet används av annan patient ska det rengöras/desinfekteras med ytdesinfektion (med tensid, rengörande effekt). Detta gäller även medicinteknisk utrustning så som blodtrycksmanschett och saturationsmätare mm. Hjälpmedel samt medicinteknisk utrustning som inte går att desinfektera eller tvättas ska kasseras.

#### 4.12. Utskrivning

Det är av stor vikt att en patient med nyupptäckt bärarskap av VRE vid hemgång har fått information om vad bärarskapet innebär och vad patienten ska tänka på. Om patienten själv inte kan tillgodogöra sig informationen bör informationen, med patientens godkännande ges till närstående. Påpeka även för patienten om vikten av att informera angående bärarskapet vid kontakt med vården.

##### 4.12.1. Till hemmet med hemtjänst

Efter patientens medgivande informeras omsorgspersonal om betydelsen av att noggrant följa basala hygienrutiner.

#### 4.12.2. Till annan vårdinrättning inklusive särskilt boende och hemsjukvård

Avdelningen ska informera mottagande enhet om nyupptäckt VRE.

#### 4.13. Kommunal boendendeform

Då brukare med VRE-bärarskap upptäcks eller flyttar till kommunal boendendeform:

- ska Vårdhygien kontaktas för bedömning om och hur smittspridning ska ske.
- ska brukaren ha möjlighet till eget rum med egen toalett och dusch
- ska mottagande enhet meddelas vid flytt eller inskrivning till korttidsplats eller slutenvårdsavdelning eller liknande

För att förhindra smittspridning av VRE inom boendet behövs följande:

- Att all personal arbetar med basala hygienrutiner, se Vårdhygiens hemsida: [Dokument och rutiner - Region Gävleborg \(regiongavleborg.se\)](https://regiongavleborg.se)
- Alla tagytor som patient/brukare eller personal har varit i kontakt med rengörs dagligen med ytdesinfektion (med tensid, rengörande effekt). Viktigt att mekanisk gnuggning utförs.
- Vid flytt görs slutstädning av bostaden som vanligt av anhöriga eller städfirma, därefter slutdesinfekterar vårdpersonal samtliga tagytor, toalett, dusch och golv. Ytdesinfektion (med tensid, rengörande effekt) används med undantag för större ytor som t.ex. golv då Virkon 1 % används.

### 5. Plan för kommunikation och implementering

Kvalitetssamordnare utses till extrauppföljare och ansvarar för att rutinen sprids inom berörda verksamhetsområden. Kvalitetssamordnare informerar

Verksamhetschef och Vårdenhetschef om rutinen och dessa ansvarar för att rutinen blir känd, implementerad och tillämpas.

För kommunal vård och omsorg kommuniceras rutinen via mail till MAS/MAR i kommunerna och sprids sedan till berörda chefer som sedan ser till att rutinen blir känd, implementerad och tillämpas.

För privata hälsocentraler skickas rutin till chefer på varje hälsocentral som ser till att rutinen blir känd, implementerad och tillämpas.

### 6. Dokumentinformation

Dokumentet har arbetats fram av Vårdhygien.

### 7. Referenser

| Dokumentnamn                                                                                                               | Plats              |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|
| <a href="https://regiongavleborg.se">Brevmallar - Region Gävleborg (regiongavleborg.se)</a>                                | Regiongavleborg.se |
| <a href="#">Desinfektion och städning vid smittsamma sjukdomar Hälso- och sjukvård Region Gävleborg</a> (platina 09-82424) | Platina            |

| Dokumentnamn                                                                                                                    | Plats                   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|
| <a href="#">Dokument och rutiner - Region Gävleborg (regiongavleborg.se)</a>                                                    | Regiongavleborg.se      |
| <a href="#">Hygien- och klädregler för personal – Hälso- och sjukvård Region Gävleborg (platina 09-85962)</a>                   | Platina                 |
| <a href="#">MRB av betydelse för vården - Vårdhandboken (vardhandboken.se)</a>                                                  | Vardhandboken.se        |
| <a href="#">Provtagningsanvisning Multiresistenta bakterier MRB – Hälso- och sjukvård Region Gävleborg (platina 09-71257)</a>   | Platina                 |
| <a href="#">Sjukdomsinformation om vancomycinresistenta enterokocker (VRE) — Folkhälsomyndigheten (folkhalsomyndigheten.se)</a> | Folkhälsomyndigheten.se |
| <a href="#">Smittskyddsblad - Smittskyddsläkarföreningen (slf.se)</a>                                                           | Slf.se                  |
| <a href="#">Smittspårningslista MRB – Hälso- och sjukvård Region Gävleborg. (platina 09-732316)</a>                             | Platina                 |
| <a href="#">VRE-Vancomycin resistent enterokocker - information till patienter och närstående (regiongavleborg.se)</a>          | Regiongavleborg.se      |
| <a href="#">VRE - Region Gävleborg (regiongavleborg.se)</a>                                                                     | Regiongavleborg.se      |

## 8. Bilaga 1

### Förtydligande av tagytor

|   |                                     |
|---|-------------------------------------|
|   | Vårdsal/behandlingsrum              |
| x | Dörr - Dörrhandtag                  |
| x | Lysknappar                          |
| x | Stol                                |
| x | Sängpanel                           |
| x | Avskärmning (hela)                  |
| x | Handfat - Kran                      |
| x | Hygienbehållare (fyllt på vi behov) |
|   | WC/Dusch                            |
| x | Dörr - Dörrhandtag                  |
| x | Lysknappar                          |
| x | Handfat - Kran                      |
| x | Hygienbehållare (fyllt på vi behov) |
| x | Duschslang                          |
| x | Kranar                              |
| x | WC stol inklusive förhöjning        |
| x | Duschstol, duschpall                |